

КЗ ЛОР «Бориславський фаховий медичний коледж»

**Циклова комісія соціально – економічних освітніх
компонентів**

**Силабус
освітнього компоненту**

«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

Освітньо – професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 223 «Медсестринство»

Вид освітньої компоненти вибіркове

Мова викладання державна

Форма викладання денна

Затверджено на засіданні циклової
комісії соціально – економічних
компонентів

Протокол № 1 від

“26” серпня 2022 року

Голова циклової комісії

 (Небелюк М.С.)

Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Основи економічних теорій
Викладач	Валага Ігор Степанович, зав. відділення Сестринська справа, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Профайл викладача	Лінк на профайл викладача
Контактний телефон	0963320665
Е-mail:	igorvalaga@ukr.net 08061960m
Консультації	Консультації: вівторок, середа з 15:00 до 16:00 Онлайн комунікація з використанням відео- або аудіотехнологій (ZOOM, Viber (+38 0963320665), Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30

1. Назва освітньої компоненти «Основи економічних теорій»

2. Обсяг освітньої компоненти

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	24
Семінарські заняття	18
Самостійна робота	48

3. Ознаки освітньої компоненти

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
			223 «Медсестринство»	3/90		Залік	Вибіркова

4. Передумови вивчення освітньої компоненти

- Ґрунтується на попередньо вивчених ОК: «Історія України», «Всесвітня історія», «Основи правознавства та медичного права», «Основи психології та міжособове спілкування», «Мистецтво».
- Інтегрується з такими ОК: «Історія України», «Всесвітня історія», «Основи правознавства та медичного права»

5. Мета і завдання освітньої компоненти

Метою вивчення ОК «Основи економічної теорії» - сформувати у молодих спеціалістів економічне мислення, адекватне до специфіки соціально-економічних перетворень, що дасть змогу з нових світоглядних, концептуальних позицій усвідомити наявні та гіпотетичні суперечності життя й використовувати їх у майбутній практичній діяльності

Основними завданнями вивчення ОК є:

Основне завдання вивчення освітньої компоненти – допомогти здобувачам освіти зрозуміти трансформаційні процеси в економіці, зорієнтуватися у виборі ефективного управлінського рішення, набути первинних навичок раціональної економічної поведінки.

6. Компетентності

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра дана ОК забезпечує набуття

Знати:

- основний зміст усіх розділів економічної теорії;
- доцільність і можливість застосування отриманих знань у господарській діяльності;
- суть основних економічних явищ і процесів;
- особливості розвитку ринкової економіки в Україні;
- економічні механізми, які визначають суб'єктів господарювання і суб'єктів освіти і медицини;
- основи організації фінансово-господарської діяльності закладів охорони здоров'я;
- мати уявлення про фактори, які впливають на розвиток економічних процесів у медицині;
- зміст основних категорій, законів і процесів ринкової економіки;
- суть циклічного розвитку економіки, економічної кризи та шляхів її подолання;
- ключові питання трансформаційних процесів з погляду нових світоглядних, концептуальних і теоретичних підходів економічного життя і науки;
- особливості сучасного стану вітчизняної економіки, реформування відносин власності в галузі охорони здоров'я;
- зміст основних пропорцій, процесів і ситуацій на мікрорівні, розбиратися в чинниках макроекономічної рівноваги і макродинаміці, представляти механізм та причини інфляції та безробіття.

Вміти

- вміти самостійно аналізувати, розуміти і знаходити напрямки вирішення складних економічних проблем у галузі охорони здоров'я;
- оцінювати результати господарчої діяльності підприємств медичного комплексу;
- робити обґрунтовані висновки із проведеного аналізу;
- використовувати методи економічної науки в своїй професійній та організаційно-соціальній діяльності, виявляти проблеми економічного характеру, пропонувати методи їх вирішення і оцінювати очікуваний результат;
- орієнтуватися в питаннях функціонування економіки;
- орієнтуватись в проблемах розвитку підприємництва, ринкових відносин, фінансово-кредитної та банківської системи господарства;
- представляти закономірності економічної поведінки ринкових суб'єктів (продавців і покупців, фірм-виробників і споживачів у галузі охорони здоров'я тощо).
- володіти категоріальним апаратом мікро- і макроекономіки на рівні розуміння і вільного відтворення;
- володіти методикою проведення економічного аналізу;
- володіти методами моделювання економічних процесів і явищ у медицині;

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти **повинні володіти**

Інтегральна компетентність.

Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання у медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

- ЗК 1 - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ЗК 2 - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- ЗК 3 - усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем;
- ЗК 4 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 5 - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК 6 знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 8 - здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності:

СК 1 Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи 9 перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарнопросвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення ОК.

РН 1. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей;

РН 2. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками;

РН 3. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання щодо здорового способу життя;

РН 4. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної психологічної допомоги.

Під час вивчення освітньої компоненти у здобувачів освіти формуються соціальні навички (soft-skills):

- здатність до усного спілкування, вміння переконувати і аргументувати;
- вміння чітко і ясно висловлювати свої думки, володіти здатністю до самопрезентації;
- самоосвіта, бажання змінюватися і удосконалювати свої вміння і навички;
- вміння працювати в групі, володіти лідерськими та моральними якостями;
- приймати рішення відповідно до ситуації, аналізувати певні явища;
- проявляти творчий підхід для розв'язку експериментальних проблем, креативно мислити;
- вміння подавати інформацію іншим тощо.

7. Методична картка освітньої компоненти

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Лекції
	<i>Розділ 1. Загальні основи економічного розвитку</i>	
1	Економічна теорія: предмет, значення, функції, методи пізнання	2
2	Економічна система та її зміст. Економічні потреби і виробництво	2
3	Сутність відносин власності	2
	<i>Розділ 2. Ринкова економіка</i>	
4	Товарне виробництво. Товар	2
5	Ринок в економічній системі суспільства	2
6	Функціонування економіки в умовах війни. Волонтерство як складова громадянської культури	2
7	Сутність і функції грошей. Історія розвитку грошей	2
	<i>Розділ 3. Основи підприємництва</i>	
8	Підприємництво і підприємство (фірма) Економічне зростання. Фінансова система.	2

9	Капітал. Витрати виробництва. Прибуток. Рента	2
	Розділ 4. Національна економіка	
10	Виробництво, розподіл і використання національного доходу	2
11	Держава у ринковій економіці	2
	Розділ 5. Міжнародні економічні відносини	
12	Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна теорія як наука. Об'єкт і предмет економічної теорії. Методи дослідження економічних процесів. Загально-логічні методи: аналіз і синтез, абстрагування, індукція та дедукція, моделювання. Наукові методи емпіричного дослідження: спостереження, економічний аналіз, експеримент. Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі медичних наук.	2
2	Закон зростання потреб. Суб'єкти економічних відносин, їхні економічні інтереси. Сутність виробництва. Фактори виробництва. Галузь охорони здоров'я як структурний підрозділ суспільного виробництва. Продукт і стадії його руху.	2
3	Власність як економічна категорія. Принципи формування власності. Об'єкти і суб'єкти власності. Власність на землю. Становлення і розвиток нових форм господарювання на землі. Роздержавлення і приватизація власності в Україні.	2
4	Товарне виробництво. Товар, його сутність і властивості. Двоїстий характер праці, втіленої у товар. Закон вартості та його функції. Теорія попиту і пропозиції.	2
5	Поняття ринку. Функції ринку. Види ринків: предметів споживання, засобів виробництва, науково-технічних розробок та інформації, фінансів, валютних, нерухомості, праці, природних ресурсів, тіньовий ринок. Особливості становлення ринкових відносин у галузі охорони здоров'я України. Моделі ринкової економіки. Конкуренція як рушійна сила ринкової економіки. Сутність конкуренції. Види конкуренції.	2
6	Становлення грошових відносин, основні етапи їх розвитку. Сутність грошей. Гроші як загальний вартісний еквівалент. Функції грошей. Класифікація грошей. Сутність інфляції. Чинники інфляції. Інфляція і безробіття. Антиінфляційна політика в Україні.	2
7	Сутність підприємництва. Функції та умови існування підприємництва. Суб'єкти, об'єкти і види підприємництва. Права, обов'язки та відповідальність підприємця. Види підприємств за формою, розміром, за сферою і видом господарської діяльності. Підприємництво в медицині. Особливості підприємництва в Україні.	2

8	Національний дохід і його джерела. Обчислення національного продукту. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт, методи його розрахунку за доходами і витратами. Макроекономічні показники похідні від ВВП. Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Номінальний ВВП. Дефлятор ВВП.	2
9	Світове господарство: його структура та етапи розвитку. Міжнародний поділ праці. Структура та суб'єкти світового ринку. Міжнародні економічні організації. Місце України у світовій економіці. Відносини з ЄС. Відносини з міжнародними економічними і фінансовими організаціями.	2
	Всього	18

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Економіка та економічна теорія. Історичний процес розвитку економічної науки та її основні школи. Розвиток економічної думки в Україні	4
2	Економічні потреби суспільства, їх суть і структура. Види економічних інтересів, взаємодія їх.	4
3	Індивідуальна власність — вихідна ланка відносин власності. Основні форми власності, їх еволюція та роль на сучасному етапі. Приватна власність. Державна власність. Колективна власність. Акціонерна власність	4
4	Ціна в ринковій економіці. Сутність ціни. Методи ціноутворення. Регулювання цін державою.	4
5	Конкуренція в охороні здоров'я. Функції конкурентоспроможності медичних організацій. Умови формування конкурентного середовища на ринках медичних послуг. Конкурентне середовище виробників медичних послуг. Антимонопольний комітет України.	4
6	Роль громадянських організацій у ході згуртованого опору ворогу та особлива роль волонтерства як важливої складової громадянської культури.	4
7	Сутність інфляції. Форми інфляції. Чинники інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Інфляція і безробіття. Антиінфляційна політика в Україні.	4
8	Права, обов'язки та відповідальність підприємця. Теорії економічного зростання. Фінансова система в галузі охорони здоров'я.	4
9	Рентабельність підприємства (фірми). Розподіл продукту. Рента, її види. Земельна рента, її суть, форми та розподіл. Альтернативне використання землі. Ціна землі.	4
10	Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Номінальний ВВП. Індекс цін. Дефлятор ВВП. Національне багатство України та перспективи його нарощування.	4

11	Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкових відносин.	4
12	Місце України у світовій економіці. Роль міжнародних економічних організацій у трансформаційному процесі України. Геополітичні інтереси. Експортно-імпорتنний потенціал України. Відносини з ЄС. Міжнародні валютно-фінансові відносини України. Проблема зовнішньої заборгованості. Залучення іноземного капіталу в економіку України. Відносини з міжнародними економічними і фінансовими організаціями. Відносини з Європейським регіональним бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я	4

8. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, проміжний, підсумковий.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. При поточному контролі оцінці підлягають: рівень теоретичних знань та вміння працювати з науковою літературою, знання матеріалу, продемонстрованого у виконаних (як правило) індивідуальних завданнях; обґрунтованість висновків, а також самостійність та повнота вирішення практичних завдань та аналізу матеріалів; активність та систематичність роботи на заняттях; результати виконання домашніх завдань, тестів, експресопитувань тощо.

Форми проведення поточного контролю: усне опитування здобувачів освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання (для зацікавленості у навчанні, розвитку здібностей студента може бути передбачено виконання інших, індивідуальних для кожного студента завдань).

Проміжний контроль проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачів освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивченого матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань.

Форми проведення проміжного контролю: тренувальні вправи, експресконтроль на лекціях, тестове опитування, співбесіда (усне спілкування), виконання індивідуальних завдань.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувача освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь здобувачів освіти (поточний і підсумковий) з ОК «Основи економічної теорії» здійснюється відповідно до:

- Положення “Про організацію освітнього процесу в Бориславському фаховому медичному коледжі”;
- Положення “Про організацію дистанційного освітнього процесу в КЗ ЛОР «Бориславський фаховий медичний коледж»;
- Положення “Про академічну доброчесність”;
- Положення “Про систему оцінювання якості знань здобувачів освіти в Бориславському фаховому медичному коледжі”.

Оцінювання проводиться за п'ятибальною системою.

Критерії оцінювання.

«Відмінно» - здобувач освіти дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, алгоритмів, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість і виконанні групових завдань.

«Добре» - здобувач освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість і виконанні групових завдань.

«Задовільно» - здобувач освіти дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача, при цьому враховується наявність конспекту та самостійність у виконанні групових завдань.

«Незадовільно» - здобувач освіти дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, малоактивний або пасивний у виконанні групових завдань. Підсумкова (загальна) оцінка курсу ОК є сумою оцінок (балів), отриманих за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять, самостійної роботи, виконання індивідуальних практичних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного завершення вивчення навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти при вивченні ОК «Соціологія»

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9
5	5	5	5	5	5	5	5	5

Примітка T1, T2...T9 – теми практичних занять згідно програми.

Оцінювання усної відповіді здобувача освіти			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Здобувач освіти глибоко і твердо засвоїв матеріал і послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому у студента не виникає труднощів при зміні завдання, вільно справляється із задачами, питаннями та іншими видами використання знань,	Здобувач освіти твердо знає матеріал, грамотно і по суті відповідає його, не допускає суттєвих помилок у відповіді на запитання, вірно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач.	Здобувач освіти має знання основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає помилки, недостатньо правильно формує, порушує послідовність у викладенні матеріалу.	Здобувач освіти не знає частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнений у відповіді.

показує знання монографічної літератури, вірно обґрунтовує прийняття рішення.			
Оцінювання активності здобувача освіти			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Про активний здобувач освіти активно працює, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	Здобувач освіти активно приймає участь у вирішенні поставлених завдань.	Малоактивний, на заняттях не проявляє себе, відповідає лише за викликом викладача.	Здобувач освіти пасивний. Не приймає участі у роботі групи на занятті. Пасивно спостерігає за роботою інших.

9. Політика освітньої компоненти

Дотримання академічної доброчесності в коледжі регламентується:

- Положенням «Про академічну доброчесність»;
- Положенням «Про контроль якості читання лекцій в Бориславському фаховому медичному коледжі»;
- Положенням «Про контроль якості проведення практичних занять»;
- Положенням «Про критерії оцінювання якості знань здобувачів освіти в Бориславському фаховому медичному коледжі»;
- Положенням «Про відпрацювання пропущених занять»;
- Положенням «Про контроль, організацію і якість проведення консультацій в Бориславському фаховому медичному коледжі»;
- Положенням «Про контроль організації якості проведення заліків, іспитів і письмових контрольних робіт в Бориславському фаховому медичному коледжі».

Політика ОК ґрунтується на засадах академічної доброчесності (сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання) та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача в процесі вивчення ОК (недопущення академічного плагіату, списування, фабрикація, фальсифікація, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання). За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності: повторне оцінювання (контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне вивчення відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії.

Політика щодо відвідування.

Політика щодо відвідування усіх форм занять регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Бориславському фаховому медичному коледжі». Здобувач зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку коледжу, відвідувати навчальні заняття згідно розкладу, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на заняттях є обов'язковою компонентою оцінювання.

Політика щодо перескладання.

Порядок відпрацювання пропущених занять здобувачем освіти (з поважних чи без поважних причин) регламентується «Положенням про відпрацювання пропущених занять та перездачу на вищу оцінку».

Політика щодо дедлайнів.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися термінів, передбачених вивченням ОК і визначених для виконання усіх видів робіт.

Політика щодо апеляції.

У випадку конфліктної ситуації під час проведення контрольних заходів або за їх результатами, здобувач освіти має право подати апеляцію згідно з «Положенням про апеляцію результатів контрольних заходів знань здобувачами освіти КЗ ЛОР «Бориславський фаховий медичний коледж». Заява подається особисто в день оголошення результатів контрольного заходу завідувачому відділенню, реєструється, передається директору або заступнику директора з навчальної роботи та розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Здобувач має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії. При письмовому контрольному заході члени апеляційної комісії, керуючись критеріями оцінювання з даної дисципліни детально вивчають та аналізують письмові матеріали контрольного заходу. Повторне чи додаткове опитування здобувача апеляційною комісією заборонено. Результати апеляції оголошуються здобувачу відразу після закінчення розгляду його роботи, про що здобувач робить особисто відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії.

Політика щодо конфліктних ситуацій.

У коледжі визначено чіткі механізми та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, дискримінацією, сексуальними домаганнями та ін. Упроваджено ефективну систему запобігання та виявлення корупції, вживаються заходи, спрямовані на підвищення доброчесності викладачів і здобувачів освіти коледжу, дотримання правил етичної поведінки, створення додаткових запобіжників вчинення корупційних дій і правопорушень, пов'язаних із корупцією. Розроблено План заходів з виконання антикорупційної програми відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Створена «Скринька довіри», до якої анонімно можуть звертатися здобувачі освіти, залишаючи там свої скарги чи пропозиції. Розроблено в коледжі План заходів щодо попередження мобінгових (булінгових тенденцій. За час реалізації ОП звернень, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією не було.

ЛІТЕРАТУРА

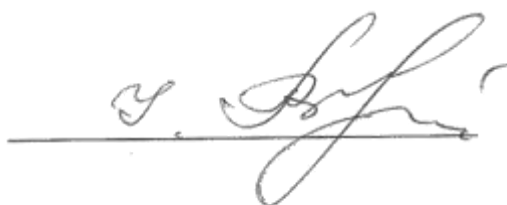
- Баб'як М.М., Пешенкова Л.А., Рібчук А.В.* Економічна теорія: навч. посіб. / *М.М. Баб'як, Л.А. Пешенкова, А.В. Рібчук.* — К., 2020. — 208 с.
- Бунге М.* Сучасний дискурс / За ред. В.Д. Базилевича. — К., 2020. — 696 с.

- Грошово-кредитна політика в Україні* / В.С. Стельмах, А.О. Єпіфанов, Н.І. Гребеник, В.І. Міщенко. — К., 2019. — 424 с.
- Дахно І.І.* Світова економіка: навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2020. — 264 с.
- Дзюбик С.Д., Ривак О.С.* Основи економічної теорії: навч. посіб. — К., 2022. — 482 с.
- Дідівська Л.І., Головка Л.С.* Державне регулювання економіки: навч. посіб. — К., 2021. — 214 с.
- Дмитренко Л.А.* Менеджмент і маркетинг у фармації: навч. посіб. — К.: Медицина, 2020. — 144 с.
- Економічна теорія: Політекономія: підручник* / За ред. В.Д. Базилевича. — К., 2018. — 616 с.
- Задоя А.О.* Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: навч. посіб. — К., 2022. — 212 с.
- Злупко С.М.* Історія економічної теорії: підручник. — К., 2021. — 720 с.
- Історія економічних учень: підручник* / За ред. В.Д. Базилевича. — К., 2021. — 1300 с.
- Камінська Т.М.* Основи економічної теорії: підручник. — К.: Медицина, 2021. — 256 с.
- Круш П.В., Тульчинська С.О.* Макроекономіка: навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2020. — 400 с.
- Макроекономіка: підручник* / За ред. В.Д. Базилевича. — К., 2020. — 624 с.
- Менеджмент і маркетинг у фармації: підручник* / За ред. В.П. Громова. — К.: Медицина, 2019. — 752 с.
- Мочерний С.В.* Політекономія: підручник. — К., 2019. — 386 с.
- Одягайло Б.М.* Міжнародна економіка: навч. посіб. — К., 2020. — 400 с.
- Основи економічної теорії* / За ред. А.А. Чухна. — К., 2018. — 608 с.
- Основи економічної теорії: навч. посіб.* / В.О. Рибалкін, М.О. Хмелевський, Т.І. Біленко, А.Г. Прохоренко та ін. — К.: Академія, 2022. — 352 с.
- Основи підприємницької діяльності: навч. посіб.* / С.В. Мочерний, О.А. Устинко, С.І. Чоботар. — К.: Академія, 2020. — 280 с.
- Панчишин С.* Макроекономіка. — К., 2022. — 616 с.
- Пасічник Ю.В.* Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. / Ю.В. Пасічник. — К., 2022. — 496 с.
- Політична економія: навч. посіб.* / За ред. В. Рибалкіна. — К., 2019. — 672 с.
- Предборський В.А.* Економічна теорія: навч. посіб. — К., 2019. — 492 с.
- Тарасович В.М.* Економічна теорія: підручник. — К., 2019. — 784 с.
- Тарасюк Г.М., Шваб Л.І.* Планування діяльності підприємства: навч. посіб. — К.: Каравела, 2021. — 432 с.
- Чепіного В.Г.* Основи економічної теорії: навч. посіб. — К., 2019. — 456 с.
- Шегда А.В.* Менеджмент: підручник. — К.: Знання, 2021. — 687 с.

Додаткова

- Варналій З.С.* Мале підприємництво: Основи теорії і практики. — К., 2021. — 304 с.
- Макроекономіка у запитаннях та відповідях* / О.С. Кривцов, В.М. Бережний, В.М. Онегіна. — Х., 2020. — 192 с.
- Навчальний економічний словник-довідник* (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність, планування): Терміни. Поняття. Персоналії / За ред. Г.І. Башняніна. — Львів: Магнолія, 2021. — 688 с.

Викладач

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'I. C. Valaga', is written over a horizontal line. The signature is stylized with cursive letters.

Валага І.С.